

12. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник для студентів юрид. спец. вищ. закладів освіти // М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; За ред. професорів М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Київ – Харків: Юрінком Інтер – Право, 2002. – 416 с.
13. Дементьев С. Об ответственности за посягательство на жизнь, здоровье и достоинство работников милиции и народных дружинников. – СЗ, 1963, №4, с.43.

Правові аспекти співвідношення опору і злісної непокори

Стаття присвячена проблемним питанням, які виникають при кваліфікації злочину, передбаченого ст. 342 КК. Особливу увагу приділено критеріям, за якими слід відмежовувати опір від злісної непокори.

Ключові слова: опір, злісна непокора, пасивна та активна поведінка, діяння.

Габуда А.С. **Правовые аспекты соотношения сопротивления и злого неповиновения**

Статья посвящена проблемным вопросам, возникающим при квалификации преступления, предусмотренного ст. 342 УК. Особое внимание уделено критериям, по которым следует ограничивать сопротивление от злого неповиновения

Ключевые слова: сопротивление, злое неповиновение, пассивное и активное поведение, деяние.

Gabuda A. S. **Legal Aspects Correlation Between Resistance And Malicious Indocility**

The article is devoted to problem's points, which arise under qualification of crime, art. 342 Criminal Code. The special attention is giving to criteria, for which would be drawn a line between resistance and malicious indocility.

Keywords: resistance, malicious indocility, passive and active behavior, actions.

Кошеваров В. П.

Політика Європейського Союзу в сфері боротьби зі злочинністю за Консолідованою версією Договору про функціонування Європейського Союзу

УДК

Набуття чинності Лісабонським договором 1 грудня 2009 року призвело до певних змін в правовій основі функціонування простору юстиції, свободи і безпеки ЄС і, як наслідок, до коректив в політиці ЄС в сфері боротьби зі злочинністю. В контексті подальшого розвитку співробітництва Україна – ЄС в сфері боротьби зі злочинністю аналіз і узагальнення цих коректив представляє практичний і науковий інтерес, що зумовило мету даного дослідження. Його завдання: дослідити зміни в кримінально-правовій і кримінально-процесуальній політиці ЄС на сучасному етапі. Слід зауважити, що до теоретичних джерел по темі дослідження відносяться роботи Гердегена М., Дейвіс К., Четверікова А., Жупанова А., Потьомкіної О., Качки Т. тощо, які бралися до уваги автором.

За Консолідованою версією Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року, Союз забезпечує високий рівень безпеки шляхом: запобігання і боротьби зі злочинністю, расизмом і ксенофобією; координації і співробітництва між поліцейськими і судовими владами; взаємного визнання судових рішень у кримінальних справах; наближення кримінальних законів [1].

Європейська Рада визначає стратегічні напрями правотворчої і оперативної діяльності в просторі юстиції, свободи і безпеки [2].

Національні парламенти гарантують, що пропозиції і інші ініціативи, прийняті нею для розгляду, відповідають принципу субсидіарності згідно з положеннями Протоколу про застосування принципів субсидіарності і пропорційності [3].

Постійний комітет Ради забезпечує оперативну співпрацю з сприяння безпеці в Союзі. Він сприяє координації дій компетентних влад держав-членів [4].

Це не впливає на виконання державами-членами своїх внутрішніх функцій забезпечення правопорядку і безпеки [5].

Парламент і Рада ухвалюють акти з: встановлення правил і процедур в Союзі стосовно всіх форм вироків і судових рішень; запобігання і розв'язання суперечок юрисдикції між державами-членами; підтримки підготовки суддів і персоналу судів; сприяння співробітництву між судовими владами держав-членів у відношенні проваджень у кримінальних справах і виконання рішень.

Парламент і Рада можуть шляхом директив встановити мінімальні правила стосовно: взаємного доступу до свідчень між державами-членами; прав індивідів у кримінальному процесі; прав жертв злочину; любых інших аспектів кримінального процесу, які Рада визначає заздалегідь своїм рішенням. Для ухвалення такої директиви Рада діє одностайно після отримання згоди Парламенту. Прийняття мінімальних правил не зашкоджує державам-членам встановлювати або вводити вищий рівень захисту індивідів.

Коли член Ради вважає, що проект директиви може вплинути на фундаментальні аспекти його кримінальної юстиції, він може вимагати передання проекту директиви Європейській Раді. У такому випадку звичайна процедура припиняється. Після дискусії і у випадку консенсусу ЄР повинна на протязі 4 місяців після призупинення повернути проект назад у Раду, яка повинна закінчити звичайну процедуру ухвалення [6].

Парламент і Рада можуть шляхом директив встановити мінімальні правила стосовно визначення складів кримінальних злочинів і санкцій щодо особливо тяжких злочинів транскордонного характеру. Це такі види злочинів: тероризм; ввезення людей і сексуальна експлуатація жінок і дітей; незаконне перевезення наркотиків; незаконне перевезення зброї; відмивання грошей; корупція; підробка засобів платежу; комп'ютерні злочини; організована злочинність. Вона повинна діяти одностайно після отримання згоди Парламенту.

Якщо член Ради вважає, що проект директиви буде порушувати фундаментальні аспекти його кримінальної юстиції, він може вимагати, щоби він був направлений ЄР. В такому випадку звичайна процедура розгляду призупиняється. Після дискусії і у випадку консенсусу ЄР повинна на протязі 4 місяців після припинення направити проект назад Раді, яка закінчує припинення за звичайною процедурою [7].

Парламент і Рада можуть ухвалити заходи для сприяння і підтримки дії держав-членів у галузі запобігання злочинності, включаючи любое наближення законодавства держав-членів [8].

Парламент і Рада шляхом прийняття регламентів визначають структуру Європейського відомства юстиції, його операції, сфери дії і завдання. Ці завдання можуть включати: ініціювання кримінальних розслідувань, як і пропозицій щодо звинувачення компетентними національними владами, особливо тих, які стосуються злочинів проти фінансових інтересів Союзу; координацію розслідувань і звинувачення за попереднім пунктом; посилення судової співпраці, включаючи вирішення суперечок юрисдикції і тісну співпрацю з Європейською судовою мережею. Ці регламенти повинні також визначати умови включення Парламенту і національних парламентів в оцінку діяльності Євроюсту. У звинуваченнях формальні акти судової процедури видаються компетентними національними посадовими особами [9].

В цілях боротьби із злочинами проти фінансових інтересів Союзу Рада шляхом регламентів може виділити з Євроюсту Європейську прокуратуру. Рада повинна діяти одностайно після отримання згоди Парламенту.

При відсутності єдності в Раді група з щонайменше 9 держав-членів може вимагати передавання проекту регламенту ЄР. В цьому випадку процедура в Раді призупиняється. Після обговорення і у випадку консенсусу ЄР повинна на протязі 4 місяців після призупинення передати проект назад у Раду для прийняття.

Європейська прокуратура повинна відповідати за розслідування, звинувачення і притягнення до відповідальності, де необхідно в контакт з Європолем, злочинців і їх пособників за злочини проти фінансових інтересів Союзу. Вона повинна виконувати функції звинувачення в компетентних судах держав-членів стосовно таких злочинів.

Регламенти повинні визначати: загальні правила стосовно Європейської прокуратури; умови виконання її функцій; правила і процедури її діяльності, доступу до свідчень; правила судового аналізу процесуальних заходів, використаних нею при виконанні своїх функцій.

ЄР може одночасно або пізніше прийняти рішення розширити повноваження Європейської прокуратури, включивши серйозні злочини транскордонного характеру стосовно злочинців і їх пособників, які зачіпають більше, ніж одну державу-члена. ЄР діє одностайно після отримання згоди Парламенту і консультацій з Комісією [10].

Союз організує поліцейське співробітництво, включаючи компетентні влади держав-членів, поліції, митниці і інші спеціалізовані правоохоронні служби для запобігання, виявлення і розслідування кримінальних злочинів [11].

Парламент і Рада шляхом регламентів визначають структуру, операції, сфери дії і завдання Європейського поліцейського відомства. Ці завдання можуть включати: збір, накопичення, обробку, аналіз і обмін інформацією; координацію, організацію і імплементацію слідчих і оперативних дій, що здійснюються спільно з компетентними владами держав-членів або в контексті спільних слідчих команд, де необхідно в контакт з Євроюстом. Ці регламенти також визначають процедури інспекції діяльності Європолу Парламентом разом з національними парламентами.

Люба оперативна дія Європолу повинна здійснюватися в контакт і за угодою з владами держав-членів або держав, території яких вона стосується. Застосування силових заходів знаходиться у виключній відповідальності компетентних національних влад [12].

Рада встановлює умови і обмеження, за яких компетентні влади держав-членів можуть діяти на території іншої держави-члена в контакт і за угодою з владами цієї держави. Рада діє одностайно після консультацій з Парламентом [13].

Таким чином, метою політики Європейського Союзу в сфері боротьби зі злочинністю є забезпечення високого рівня безпеки в просторі юстиції, свободи і безпеки шляхом запобігання і боротьби зі злочинністю, координації і співробітництва між поліціями і судами, взаємного визнання судових рішень у кримінальних справах, наближення національних кримінальних законів.

Європейська Рада визначає стратегічні напрямки означеної політики за умови контролю з боку національних парламентів за дотриманням принципу субсидіарності. Постійний комітет Ради забезпечує оперативну співпрацю і координацію дій компетентних влад держав-членів в боротьбі зі злочинністю.

Парламент і Рада шляхом директив встановлюють мінімальні правила стосовно взаємного доступу до свідчень, прав індивідів в кримінальному процесі, прав жертв злочину.

Парламент і Рада шляхом директив встановлюють мінімальні правила щодо таких складів злочинів як тероризм, ввезення людей і сексуальна експлуатація жінок,

дітей, незаконне перевезення наркотиків, зброї, відмивання грошей, корупція, підробка засобів платежу, комп'ютерні злочини, організована злочинність і відповідних санкцій.

Парламент і Рада можуть ухвалити заходи з підтримки держав-членів у запобіганні злочинності, включаючи наближення кримінального законодавства.

Парламент і Рада визначають структуру, операції, сфери дії, завдання Європейського відомства юстиції в галузі розслідування, звинувачення національними владами, посилення судової співпраці, вирішення суперечок юрисдикції. У звинуваченнях формальні акти судової процедури видаються компетентними національними посадовими особами.

В цілях боротьби зі злочинами проти фінансових інтересів Союзу Рада шляхом регламентів може виділити з Європейського відомства юстиції Європейську прокуратуру. Вона повинна відповідати за розслідування, звинувачення і притягнення до відповідальності злочинців і їх пособників за злочини проти фінансових інтересів Союзу, виконувати функцію звинувачення у національних судах стосовно таких злочинів.

Парламент і Рада шляхом регламентів визначають структуру, операції, сфери дії і завдання Європейського відомства поліції щодо збору, накопичення, обробки, аналізу і обміну інформацією, координації і організації, імплементації слідчих і оперативних дій, в тому числі спільних слідчих команд. Люба оперативна дія Європейського відомства поліції здійснюється в контакт і за угодою з владами держав, території яких вона стосується. Застосування силових заходів знаходиться у виключній компетенції національних влад. Рада встановлює умови і обмеження, за яких компетентні влади держав-членів можуть діяти на території іншої держави-члена, в контакт і за угодою з владами цієї держави.

1. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 67. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
2. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 68. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
3. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 69. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
4. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 70. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
5. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 72. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
6. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 82. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
7. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 83. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
8. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 84. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
9. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 85. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
10. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 86. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
11. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 87. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>

12. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 88. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
13. Консолідована версія Договору про функціонування Європейського Союзу 2008 року. Стаття 89. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
14. Потемкина О. Сотрудничество в области внутренних дел и правосудия // Европейский Союз: Справочник-путеводитель / Под ред. О. В. Буториной (отв. ред.), Ю. А. Борко, И. Д. Иванова. 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Издательский Дом "Деловая литература", 2003. – с. 162 – 178
15. Четвериков А., Жупанов А. Пространство свободы, безопасности и правосудия // Право Европейского Союза в вопросах и ответах: учеб. пособие / С. Ю. Кашкин и др.; отв. ред. С. Ю. Кашкин. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2005. – с. 253 – 267
16. Качка Т. Борьба з відмиванням грошей: Комплексний порівняльно-правовий аналіз відповідності законодавства України *acquis* Європейського Союзу в сфері боротьби та запобігання реалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. – К.: Реферат, 2004. – 200 с.
17. Гердеген М. Європейське право / Пер. з німецької. – К.: "К. І. С.", 2008. – 528 с.
18. Дэйвис К. Право Европейского Союза: Пер. со 2-го англ. изд. – К.: Знання, 2005. – 406 с.

Кошеваров В. П. Політика Європейського Союзу в сфері боротьби зі злочинністю за Консолідованою версією Договору про функціонування Європейського Союзу

В науковій статті автор аналізує сучасні кримінально-правову і кримінально-процесуальну політики ЄС.

Ключові слова: політика Європейського Союзу, кримінальний закон.

Кошеваров В. П. Политика Европейского Союза в сфере борьбы с преступностью за Консолидированной версией Соглашения о функционирование Европейского Союза

В научной статье автор анализирует современные криминально-правовую и криминально-процессуальную политики ЕС.

Ключевые слова: политика Европейского Союза, криминальный закон.

Koshevarov V.P. European Union's policy in the sphere of fights against crime under Consolidated Version of the Treaty about functioning of European Union

In the scientific article "European Union's policy in the sphere of fight against crime under Consolidated Version of the Treaty of functioning of European Union" author analyzes modern criminal law and criminal process policies of EU.

Keywords: European Union's policy, criminal law.

Лотоцький М.В.

Адвокатура як суб'єкт загальносоціального запобігання злочинам

УДК 347.965(477)

Постановка проблеми. Як свідчить статистика, щорічно суди загальної юрисдикції в порядку ст. 23-2 Кримінально-процесуального кодексу (далі - КПК) України [1] виносять майже 6 тис. окремих ухвал про усунення причин та умов, що сприяли вчиненню злочинів [2, с23]. Проте особливого впливу на негативні якісні показники злочинності ця діяльність не справляє, а саме: у структурі злочинності основу складають тяжкі та особливо тяжкі злочини, більше 40% злочинів вчиняється у співучасті, злочини корисливої спрямованості є пріоритетними, т. ін.